

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/406/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7512200512
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Slávka Zborovjanová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7512200512.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Slávky Zborovjanovej a sudkýň JUDr. Adriany Murínovej a JUDr. Olgy Mičietovej v spore žalobkyne N. K., nar. XX.XX.XXXX, N., F. X, zastúpenej JUDr. Milanom Szöllössym, advokátom, Košice, Kováčska 28, proti žalovanej KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441 v konaní o náhradu škody, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku 7C/6/2012-134 z 25.3.2019 Okresného súdu Košice - okolie

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.
Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1.Súd prvej inštancie (ďalej len súd) rozsudkom rozhodol, že I. žalobu zamietá, II. žalovanej priznáva voči žalobkyňi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, III. štátu nepriznáva voči stranám sporu nárok na náhradu trov konania, IV. žalovanej vracia nespotrebovaný preddavok na trovy znaleckého dokazovania v sume 90,24 eura, V. nariaďuje učtárni Okresného súdu Košice - okolie, aby sumu 90,24 eura zloženú pod B14/56/2015 poukázala žalovanej do 3 dní od doručenia právoplatného rozhodnutia.

2.V odôvodnení rozsudku súd uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala náhrady škody na zdraví, a to 1. náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (ďalej SSU) 27684 eur za 900 bodov x 2 x 15,38 €/bod, podľa lekárskeho posudku SSU z 13.10.2011 vypracovaného W.. X. H., 2. 50 % zvýšenia náhrady za SSU v sume 13 842 eur (50 % z 27 684 eur), 3. zaplata úroku z omeškania vo výške 9,25 % ročne zo sumy 27 684 eur od 28.3.2012 do zaplata a 4. náhrady trov konania.

2.1.Skutkovo žalobu odôvodnila tým, že 10.4.2007 utrpela pri dopravnej nehode ťažké ublíženie na zdraví ako spolujazdkyňa v motorovom vozidle zn. Škoda 120L, EČV: N., ktoré viedol vodič V. K., ktorý sa plne nevenoval vedeniu motorového vozidla a zišiel z vozovky na pravý okraj, kde narazil do stĺpa elektrického vedenia. Svoj nárok odôvodnila lekárskeho posudkom vypracovaným psychiatrickou W.. X. H. z 13.10.2011, ktorým bolo ohodnotené sťaženie jej spoločenského uplatnenia počtom 1800 bodov z dôvodu vážnych duševných porúch vzniknutých pôsobením otrasných zážitkov (položka 255).

2.3.Žalovaná v písomnom vyjadrení k žalobe uviedla, že ide o nadlimitnú škodu, ktorú posudzuje komisia na centrále spoločnosti, preto je vec v štádiu riešenia. Potvrdila, že v čase poistnej udalosti bolo motorové vozidlo zn. Škoda 120L, EČV: N. uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovanej (PZ 6516307422). Vzniesla námietku premlčania podľa § 106 ods. 1,2 OZ a navrhla, aby sa súd zaoberal otázkou ustálenia zdravotného stavu žalobkyne.

2.4.Žalobkyňa k tejto námietke uviedla, nárok nie je premlčaný, pretože pri škode na zdraví neplynie objektívna premlčacia lehota, iba dvojročná subjektívna premlčacia lehota a to odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Na preukázanie svojho tvrdenia predložila lekársku správu B.. K. B., klinického psychológa, z 6.2.2008.

2.5.Ďalej súd poukázal, aké dokazovanie vykonal a čo z neho zistil a citujúc znenie § 420 ods.1, § 444 OZ, § 15 ods.1 zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení účinnom od 1.1.2002, § 1, § 2 ods.2, § 2 ods.3 písm. a/ zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a náhrade sťaženie spoločenského uplatnenia v znení neskorších predpisov a uzavrel, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala náhrady škody na zdraví, ktorá jej vznikla v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou z 10.4.2007 a to náhrady za SSU - vážne duševné poruchy vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov (položka č. 255) v sume 27 684 eur (1800 bodov x 15,38 €/bod) a mimoriadneho zvýšenia náhrady za SSU o 50 %, teda 13 842 eur (50 % z 27 684 €) spolu 41 526 eur.

2.6.Vykonaným dokazovaním mal súd znaleckým posudkom č. 30/2015 z 25.5.2015 vypracovaným znalcom X.. W.. R. X., B.. z odboru zdravotníctvo - farmácia, odvetvie psychiatria a z výpovede znalca k obsahu predmetného znaleckého posudku preukázané, že z hľadiska psychiatrického žalobkyňa nemala a ani nemá postraumatickú stresovú poruchu F43.1 v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou z 10.4.2007. Znalec svoj záver presvedčivo zdôvodnil a odborné závery znalca nie sú v rozpore s priebehom dopravnej nehody, keď k tejto došlo nárazom motorového vozidla, v ktorom žalobkyňa sa viezla ako spolujazdec. Pokiaľ žalovaná trpí zmiešanou úzkostne depresívnou poruchou F 41.2, ktorú jej diagnostikoval psychiater W.. N. a s ktorou diagnózou súhlasí aj súdom ustanovený znalec v rámci SSU sa odškodňujú len vážne duševné choroby (položky č. 253, 254 a 255 časti II - sadzby bodového hodnotenia za SSÚ pri úrazoch prílohy č.1 z.č. 437/2004 Z.z.) zmiešaná úzkostne depresívna porucha v zmysle podaného znaleckého posudku nepatrí medzi vážne duševné choroby, navyš nebolo preukázané, že by táto choroba bola v príčinnej súvislosti s úrazom a dopravnou nehodou z 10.4.2007. Súd nemal pochybnosti o záveroch znalca X.. W.. R. X., B.. v podanom znaleckom posudku, keďže tento svoje stanovisko dostatočne jasne a zrozumiteľne odôvodnil. K diagnóze postraumatickej stresovej poruchy žalobkyne stanovenej psychiatrom W.. Z., ako vyplýva z podaného znaleckého posudku, nešlo o stanovenie správnej diagnózy týmto lekárom. Uvedený záver znalca korešponduje aj výsledkami vyšetrení žalobkyne jej ambulantným psychiatrom W.. N., ktorý rovnako u žalobkyne nezistil postraumatickú stresovú poruchu, ani známky inej vážnej duševnej choroby - psychózy. Na základe uvedených zistení súd uzavrel, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno, nepreukázala tvrdenie, že v priamej príčinnej súvislosti s úrazom a dopravnou nehodou z 10.4.2007 trpí vážnou duševnou poruchou, preto žalobu v celom rozsahu zamietol.

2.7.Zamietol aj návrh žalobkyne na vykonanie dokazovania výsluchom psychiatra W.. X. H., nakoľko nebola lekárom, ktorý by žalobkyňu liečil, žalobkyňu vyšetril len raz a to 13.10.2011, išlo o psychiatrické vyšetrenie žalobkyne realizované s odstupom 4 a pol roka po dopravnej nehode. Lekárska správa, v ktorej hodnotila SSU žalobkyne v dôsledku úrazu nemá náležitosti lekárskeho posudku podľa § 8 z.č. 437/2004 Z.z.. Pokiaľ žalobkyňa namietala, že súdom ustanovený znalec X.. W.. X. žalobkyňu vyšetril len raz a s odstupom 8 rokov od dopravnej nehody je potrebné poukázať na skutočnosť, že znalec mal k dispozícii zdravotnú dokumentáciu žalobkyne, realizoval vyšetrenie žalobkyne, jej zdravotný stav z hľadiska psychiatrického, zhodnotil komplexne, uviedol diagnózu žalobkyne a vyčerpávajúco, odôvodnil prečo žalobkyňi nevznikol nárok na odškodnenie. Rovnako zamietol návrh na vypracovanie kontrolného znaleckého dokazovania k znaleckému posudku X.. W.. X., nakoľko platný procesný predpis upravujúci občianske súdne sporové konanie nepozná kontrolné znalecké dokazovanie, ak sú však závery znalcov v zrejmom rozpore, umožňuje nariadiť na návrh strany znalecké dokazovanie ústavom. Žalobkyňi na jej žiadosť poskytol dostatočnú lehotu na podanie súkromného znaleckého posudku na ohodnotenie jej SSÚ v dôsledku dopravnej nehody, ktorý však súdu nepredložila. O trovách konania rozhodol citujúc znenie § 255 ods.1, 262 ods.1 CSP, 262 ods.2 CSP a uzavrel, že nezistil žiadne dôvody pre odchylenie sa od zásady zodpovednosti za výsledok a pre postup podľa § 257 CSP, preto nepovažoval dôvod hodný osobitného zreteľa ani sociálne pomery žalobkyne a žalobkyňu zaviazal k náhrade trov konania žalovanému.

3.Rozsudok napadla včas podaným odvolaním žalobkyňa a to vo výrokoch I. a II. z dôvodov uvedených v § 365 ods.1 písm. e/, f/ h/ CSP a navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyňi náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 27 684 eur s 9,25 % ročným úrokom z omeškania od 28.3.2012 do zaplatenia a náhradu za zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 13 842 eur a trovy konania a právneho zastúpenia v rozsahu 100 %.

3.1.V dôvodoch odvolania popísala doterajší priebeh konania, v ktorom zdôraznila, že súd nariadil znalecké dokazovanie znalcom X.. W.. X., ktorý vypracoval znalecký posudok 25.5.2015. K vypracovanému znaleckému posudku boli z jej strany vznesené výhrady a bolo navrhnuté dokazovanie. Súd navrhnuté dokazovanie zamietol a rozhodnutie založil len na znaleckom posudku. Znalec v posudku

uviedol, že u žalobkyne sa nejedná o postraumatickú stresovú poruchu, ale že ide o zmiešanú úzkostnú - depresívnu poruchu, ktorú nepovažuje za zvlášť výnimočný prípad hodný osobitného zreteľa (znalcovi neprináleží podľa § 5 ods.5 z.č. 437/2004 Z.z. určiť, či v predmetnej právnej veci sú na strane žalobkyne dôvody hodné osobitného zreteľa, toto prináleží súdu na základe vykonaného dokazovania). Znalec vo svojom posudku uviedol, že odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia z hľadiska psychiatrického neprichádza do úvahy, lebo nesúvisí s autohaváriou z 10.4.2007. Poukázala na námietky, ktoré uviedla v písomnom podaní:

a) úraz utrpela ako dieťa vo veku 14 rokov a keďže mala psychické problémy začala navštevovať psychológa. Psychologické vyšetrenie žalobkyňa absolvovala už 6.2.2008 u B.. K. B., ktorá vyšetrením stanovila diagnózu postraumatická stresová porucha. Znalec liečbu u psychológa neakceptoval. Dôvodom neakceptovania bolo, že psychológ nie je oprávnený určovať lekárske diagnózy. Liečba žalobkyne bezprostredne po dopravnej nehode u psychologičky, vyvracala tvrdenie znalca v znaleckom posudku, že žalobkyňa sa bezprostredne po dopravnej nehode psychicky neliečila, keďže prvý kontakt žalobkyne s psychiatrom podľa znalca bol až 13.10.2011 a to pri vyšetrení W.. X.. H..

b) pravidelne sa liečila u ambulantnej psychiatricky W.. Z. od 6.2.2012 do 12.3.2013 s diagnózou postraumatická stresová porucha. Znalec v znaleckom posudku vyslovil nesúhlas s liečbou, s odborným stanoviskom ambulantného psychiatra W.. Z., a to i so stanovením diagnózy ambulantnou psychiatrickou.

c) Lekársky posudok vypracovaný psychiatrickou W.. H. z 13.10.2011 po osobnom vyšetrení poškodenej považuje znalec za nesprávny, a to z dôvodu, že nie je uvedená diagnóza podľa medzinárodnej klasifikácie chorôb, čo je len formálnou záležitosťou a tiež hodnotenie SSÚ v lekárskom posudku u žalobkyne je nesprávne, ale neuvádza dôvod svojho tvrdenia.

3.2.Zistený zdravotný stav W.. H. u žalobkyne znalec bez akéhokoľvek odborného zdôvodnenia popiera. Postraumatická stresová porucha ako následok dopravnej nehody u žalobkyne bola určená lekármi B.. B., W.. Z., W.. H., len znalec to odmieta. Posttraumatická stresová porucha bola u žalobkyne diagnostikovaná nezávisle tromi lekármi B.. B., W.. Z.N., W.. H., ale znalec takto určenú diagnózu neuznal.

3.3.Súd nevykonaný navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Žalobkyňa navrhla vykonať dôkaz výpoveďou W.. H., ktorá v právnej veci vypracovala lekársky posudok na základe vyšetrenia poškodenej. odmietol tento dôkaz s tvrdením, že W.. H. nebola lekárom, ktorá by žalobkyňu vyučila. V lekárskej správe nezdôvodnila hodnotenie SSÚ položkou 255, neordinovala žalobkyňu liečbu, lekárska správa nemá náležitosti lekárskeho posudku. Súd zamietol návrh na vykonanie tzv. kontrolného znaleckého dokazovania len z dôvodu zle formulovanej požiadavky pre vykonanie dokazovania.

3.4.Citovala znenie § 187 CSP a čl. 15 ods.2 CSP a uviedla, že odmietnutie navrhovaného dôkazu je porušením práva na spravodlivý proces, ak takýto dôkaz mohol mať podstatný význam pre posúdenie skutkového stavu. Žalobkyňou navrhnuté sa súdom odmietnutie dôkazu takej povahy bol.

3.5.Súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd nesprávne právne posúdil predmetnú vec, keď uviedol, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno. Takéto tvrdenie súdu po takej dobe vedenia súdneho sporu (7 rokov) je v rozpore s čl. 2 CSP, lebo u žalobkyne bol nenaplnený princíp právnej istoty. Žalobkyňa rozsah práva na náhradu škody z titulu ublíženia na zdraví za sťaženie spoločenského uplatnenia preukázala zákonným spôsobom, a to lekárskeho posudkom podľa § 4 ods.2 zák. č. 437/2004. Súd pri rozhodnutí nezohľadnil stanoviská psychologicky, stanovisko ambulantnej psychiatricky, ako i odborné závery prezentované v lekárskom posudku W.. H. nevzal pri svojom rozhodovaní vôbec do úvahy. Odmietol vykonať navrhované dokazovanie tým svedkom, ktorý vystavil znalecký posudok, hodnotil SSÚ, ale svoje rozhodnutie založil len na stanovisku znalca, ktorý znalecký posudok vypracoval s odstupom 8 rokov od dopravnej nehody a jedného vyšetrenia poškodenej. Nemožno sa stotožniť so stanoviskom súdu, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno.

3.6.Súd neúplne zistil skutkový stav, a to nevykonaním navrhnutých dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností pre správne rozhodnutie. Zaťažil svoje rozhodnutie skutkovou vadou v otázke možného zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia, ak pri svojom rozhodnutí nevzal v úvahu všetky pred súdom vyjdené individuálne okolnosti prípadu a v neposlednom rade i vec nesprávne právne posúdil, a to v otázke nároku žalobkyne na úroky z omeškania.

3.7.K trovám konania uviedla, že žaloba bola podaná dôvodne, bola podaná na základe lekárskeho posudku, ktorý ohodnotil SSÚ. Žalovaný nekonal v zmysle § 11 ods.6,7 zák. č. 381/2001 Z.z., a tak žalobkyňa nemala inú možnosť ako podať žalobu na súd. Žaloba bola podaná dôvodne a výška plnenia závisí len od posúdenia súdu. Hlavnou zásadou pri priznávaní náhrady trov konania je síce zásada úspechu v konaní, ale tu je potrebné posudzovať v širších súvislostiach tak, ako to uviedol vo svojom

rozhodnutí Ústavný soud ČR I. ÚS 2904/2016, podľa ktorého rozhodnutie o náhrade trov konania nemôže byť len mechanickým posudzovaním výsledku sporu bez komplexného zhodnotenia rozhodnutia v merite veci. Rozhodnutie o náhrade trov konania má byť zrejším a logickým ukončením celého súdneho sporu.

4. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podal žalobca v zákonnej lehote, preskúmal rozsudok podľa § 379 a § 380 ods.1 CSP ako aj konanie mu predchádzajúce bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods.1 CSP a contrario a rozsudok ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods.1,2 CSP, lebo odvolací súd sa s jeho odôvodnením v celom rozsahu stotožňuje, na čom nič nemení ani podané odvolanie.

5. Rozsudok, vo výrokoch III., IV. a V., nebol odvolaním napadnutý a tieto výroky nadobudli právoplatnosť (227 ods.1 CSP), preto neboli v uvedenom rozsahu v odvolacom konaní preskúmané.

6. Žalobkyňou uplatnený odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. e) CSP (súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností), spočíva v neúplnosti zistenia skutkového stavu, ktorý je v sporovom konaní odvolacím dôvodom len za predpokladu, že súd prvej inštancie nevykonal účastníkom navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, a navrhnutý dôkaz je spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť (napr. preto, že ho nepovažoval za rozhodujúci pre vec), avšak iba samotná okolnosť, že nevykonal dôkazy účastníkmi navrhnuté, nemôže byť v sporovom konaní spôsobilým odvolacím dôvodom. Ide o vadu skutkovú, keď strana navrhla dôkaz, ktorý je potrebný na zistenie rozhodujúcich skutočností, ale súd prvej inštancie takýto dôkaz nevykonal. Z povahy veci vyplýva, že účastník, ktorý v odvolaní uplatní tento odvolací dôvod, musí súčasne označiť dôkaz, ktorý - hoci bol navrhovaný - nebol vykonaný a uviesť právne významné skutočnosti, ktoré, hoci boli tvrdené, súd prvej inštancie nezisťoval, najmä preto, že ich nepovažoval za právne významné a ďalej, že vždy musí ísť len o skutočnosti a dôkazy uplatnené už v konaní pred súdom prvej inštancie. Vyhodnotenie relevancie navrhnutého dôkazu ako aj prípustnosť dôkazu je výsadnou doménou súdu. Súd pochybí, ak zamietne návrh na vykonanie dôkazu, ktorý je spôsobilý priniesť ďalšie relevantné skutkové zistenia.

6.1. Žalobkyňa v odvolaní namietala, že súd nevykonal ňou navrhované dôkazy a to vykonaním kontrolného znaleckého posudku a výsluchom W. H.

6.2. Odvolací súd poukazuje na to, že súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania (rozhodnutie NS SR 4Cdo 262/2009) a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy, keď má za to, že má spoľahlivo zistený skutkový stav rozhodujúci pre rozhodnutie vo veci, čo v prejednávanej veci nastalo. Súd sám rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná (§ 185 ods.1 CSP).

7. Odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. f) CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, t. zn. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP (Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.) a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov účastníkov alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191-§ 194 CSP.

6.1. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že súd vzal do úvahy iba skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, resp. vyšli počas konania najavo a neopomenul žiadnu skutočnosť, ktorá z vykonaných dôkazov vyplývala, resp. vyšla počas konania najavo, jeho skutkové zistenia nie sú založené na chybnom hodnotení dôkazov, nie je logický rozpor v hodnotení dôkazov, príp.

poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo bolo zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 - § 194 CSP.

8. Žalobkyňa uplatnila odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. h) CSP (rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci). Právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania) a použitie správneho ust. neznamená iba opísanie jeho dikcie, ale i jeho správne priradenie k zistenému skutkovému stavu alebo inak vyjadrené posúdením veci po právnej stránke treba rozumieť výklad o tom, z ktorých ust. zák. alebo iného právneho predpisu vychádzal (prečo pod tieto ust. podradil zistený skutkový stav) a ako ho príp. vyložil, a výklad o tom, aké majú účastníci na základe zisteného skutkového stavu podľa týchto ust. vo vzťahu k predmetu konania práva a povinnosti a ako bola preto vec rozhodnutá.

8.1. Súd použil správny právny predpis, správne ho aj vyložil a na daný skutkový stav ho i správne aplikoval, t. zn. z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil správne závery o právach a povinnostiach strán sporu.

9. Žiaden u uplatnených odvolacích dôvodov nie je daný.

10. Odvolací súd preberá v celom rozsahu súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie v danej veci, výsledky dokazovania správne vyhodnotil a dospel i k správnym skutkovým záverom pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobkyňou uplatneného nároku, a odvolací súd zároveň v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci a odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť.

11. Na zdôraznenie správnosti dôvodov napadnutého rozsudku (§ 387 ods.2 CSP) možno doplniť nasledovné:

11.1. Posttraumatická porucha ako úzkostná porucha sa rozvíja po emocionálne ťažkej, stresujúcej udalosti, ktorá svojou závažnosťou presahuje bežnú psychickú odolnosť a býva traumatizujúcou pre väčšinu ľudí. Je priamym následkom ťažkého akútneho stresu alebo pretrvávajúcej traumy. Ide o oneskorenú alebo pretiahnutú odpoveď na stresujúcu udalosť alebo mimoriadne katastrofickú situáciu, ktorá zapríčiňuje prenikavé utrpenie skoro každému. Za traumou pritom môže byť považovaný akýkoľvek intenzívny zážitok, ktorý vyvolal u človeka extrémny stres. Posttraumatickú stresovú poruchu môže vyvolať nielen prírodná katastrofa, zemetrasenie, teroristický útok, znásilnenie, sexuálne zneužívanie, letecké nešťastie alebo náhla smrť blízkej osoby.

11.2. Najvyšší súd ČR, spisová značka 25 Cdo 3305/2011 rozhodoval vo veci odškodnenia duševných porúch súvisiacich s poškodením zdravia a konštatoval, že k vážnej duševnej poruche vzniknutej pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií, môže dôjsť i inak než otrasným zážitkom prežitým pri priamo úrazovom deji. A to pôsobením iných faktorov ako dlhodobá hospitalizácia, invalidita, strata zamestnania, alebo vytrhnutie zo známeho prostredia a zažitého stereotypu, pretrhanie sociálnych väzieb, existenčná neistota, nepriaznivý zdravotný stav a jeho neistá prognóza do budúcnosti. Pokiaľ majú tieto psychické následky bezprostrednú súvislosť s poškodením fyzického zdravia, nie je dôvod, aby neboli odškodnené aj v prípade, že poškodený (napr. z dôvodu bezvedomia) nevnímal vlastný priebeh nehody, poprípade si na ne nepamätá. Zistenie, či poškodený trpí špecifikovanou duševnou poruchou, závisí predovšetkým na posúdením lekárom - špecialistu z odvetvia psychiatria. Posttraumatická stresová porucha sa nemusí rozvinúť u každého, kto prežil traumatickú udalosť. Bude závisieť aj od osobnostných črt postihnutej osoby. Osobnostné črty môžu znižovať prah pre vznik syndrómu, alebo zhoršovať jeho priebeh. Posttraumatická stresová porucha sa nemusí rozvinúť okamžite po traumatickej udalosti. Jej príznaky sa často rozvíjajú až v priebehu niekoľkých dní či týždňov a to i potom, kedy už odznela akútna stresová reakcia. Posttraumatická stresová porucha sa môže rozvinúť dokonca až do 6 mesiacov po prekonaní

traume. Posttraumatická stresová porucha prebieha u každého individuálne a u všetkých pacientov sa nemusia objaviť všetky príznaky. Posttraumatická stresová porucha je liečiteľná. Možnosťami liečby sú psychoterapia a farmakoterapia. Priebeh je kolísavý, ale vo väčšine prípadov možno očakávať vyliečenie. Nie všetci ľudia, ktorí zažijú traumatickú udalosť, vyžadujú liečbu. Niektorí sa z nej zotavia za pomoci rodiny, či priateľov. Ale mnohí potrebujú pomoc odborníkov. V malej časti prípadov môže mať porucha zdĺhavý priebeh počas mnohých rokov s prechodom do trvalých zmien osobnosti.

12. Žalobkyňa v konaní mala preukázať, že trpí posttraumatickou stresovou poruchou a že táto súvisí bezprostredne s udalosťou prežitou pri dopravnej nehode, teda že je priamym následkom ťažkého akútneho prežitého stresu a následne že táto porucha má zásadný vplyv na jej spoločenské uplatnenie.

13. V konaní však bolo jednoznačne preukázané, že žalobkyňa trpí zmiešanou úzkostne - depresívnou poruchou F41,2 (definovaná ako porucha, kde sú prítomné príznaky úzkosti a depresie, ale žiadny typ príznakov nie je vyjadrený do tej miery, aby mohol viesť k stanoveniu samostatnej diagnózy, ktorejkoľvek z oboch porúch), ktorá bola diagnostikovaná psychiatrom W. N. a s touto diagnózou súhlasí aj znalec W. X., B.. Podľa záverov znaleckého posudku táto choroba nepatrí medzi vážne duševné choroby a navyš nebolo preukázané, že by bola v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou.

14. Žalobkyňa v podanom odvolaní, ani v konaní pred súdom prvej inštancie neuviedla žiadne dôvody, prečo znalecký posudok č. 30/2015 vypracovaný znalcom X. W. R. X., B. z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria je nesprávny. Žalobkyňa s týmto posudkom nesúhlasí, čo ale neznamená, že by posudok z odborného hľadiska nebol vypracovaný správne.

14.1. Z obsahu znaleckého posudku (č.l. 55 až 77) je zrejmé, že znalec tento posudok vypracoval na základe zdravotnej psychiatrickej dokumentácie od ambulatného psychiatra W. Z. a ambulatného psychiatra W. N.. Na základe týchto zdravotných dokumentácií zhrnul, že u žalobkyne neboli nikdy zistené známky vážnej duševnej choroby - psychózy, nikdy nebola diagnostikovaná posttraumatická stresová porucha. Zo samotného psychiatrického vyšetrenia zistil, že žalobkyňa uviedla, že sa necíti byť narušená psychicky, niekedy má problém sústrediť sa, ale po otrase mozgu nemá žiadne následky. Ďalej žalobkyňa uviedla, že od havárie má pocit, že celý život jej padol a ťažko sa jej o tom rozpráva. Znalec poukázal na to, že udalosť môže spôsobiť trvalú duševnú poruchu/chorobu troma základnými spôsobmi, a to spôsobená úrazom alebo chorobu hlavy/mozgu s názvom vážne mozgové alebo duševné poruchy po ťažkom poranení hlavy, duševná porucha, choroba spôsobená úrazom alebo chorobou inej časti tela, okrem hlavy s názvom vážne duševné poruchy po ťažkých poraneniach okrem hlavy a trvalá duševná porucha/choroba spôsobená psychologickými činiteľmi, nie úrazom alebo chorobou tela, napríklad pobyt v zajatí, účasť vo vojne, obeť únosu, svedok vážnych katastrof, s názvom vážne duševné poruchy vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií. Ďalej v posudku znalec vykonal chronológiu udalostí a kontakt vyšetrovanej so psychiatriou, rozbor z pohľadu určenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia znalkyňou W. H.. Poukázal na to, že pri vyšetrení sú prítomné známky postresovej poruchy, ktorá sa prejavuje labilitou nálady, úzkosťou, nočnými desmi, poruchou koncentrácie pozornosti. K tomuto zisteniu znalec v posudku uviedol, že W. H. vyšetřila žalobkyňu po 4,5 roku a 3 dni po autohavárii, jednalo sa o prvý kontakt s psychiaterom, žalobkyňa vyšetřovaná ani liečená psychiatricky nebola. Po takomto období bez kontaktu s psychiaterom, záznamov sa nedá určiť príčinná súvislosť medzi stavom 13.10.2011 a úrazom 10.4.2007. W. H. ani netvrdí vo svojom náleze, že by sa jednalo o posttraumatickú stresovú poruchu. Túto konštatuje psychologička vo svojom náleze, ale psychologička nebola kompetentná určiť lekársku diagnózu. Diagnózu posttraumatická stresová porucha určila W. Z. 6.2.2012, jej záznamy však znalec nepovažuje za úplne dôveryhodné. Znalec uviedol, že žalobkyňa nespĺňa kritériá pre posttraumatickú stresovú poruchu, ktorá vzniká ako odozva na stresovú udalosť alebo situáciu neobvykle (mimoriadne) hrozivého alebo katastrofického rázu, ktorá pravdepodobne takmer u každého vyvolá veľkú tieseň, napr. prírodné alebo človekom spôsobená katastrofa, boj, vážne nešťastie, prítomnosť u násilnej smrti iných osôb byť obeťou mučenia, terorizmu, znásilnenia alebo iného zločinu. Typickými príznakmi sú dotierajúce myšlienky - spomienky na udalosť, ktoré sa objavujú na pozadí stáleho pocitu necitlivosti a emočného otupenia, vyhýbanie sa ľuďom, zvyčajne je prítomná vegetatívna hyperaktivizácia so zvýšenou dráždivosťou, prehnané úľakové reakcie a nespavosť, pridržuje sa úzkosť a depresia a časté sú samovražedné myšlienky. Priebeh je kolísavý, vo väčšine prípadov je možné očakávať uzdravenie. Táto porucha by sa mala diagnostikovať len v tom prípade, ak stav vznikol do 6 mesiacov po závažnej traumatizujúcej udalosti. Uviedol, že pri autohavárii ide o bežný ľahký úraz, nejednalo sa o vážne situácie opísané vyššie, ktoré by mohli vyvolať posttraumatickú stresovú poruchu. Žalobkyňa je v súčasnosti

liečená anxiózne - depresívny syndróm, nedá sa preukázať, že by tento syndróm bol trvale prítomný, nedá sa preukázať, že by v súčasnosti bola prítomná trvalá duševná porucha u žalobkyne. Nedá sa preukázať, že by táto porucha bola spôsobená, resp. bola v priamej príčinnej súvislosti s poranením pri autohavárii 10.4.2007 a uzavrel, že odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia z psychiatrického hľadiska neprichádza v prípade žalobkyne v súvislosti s autohaváriou z 10.4.2007 do úvahy. V závere znalec uzavrel, že žalobkyňa trpí zmiešané úzkostno-depresívnu poruchou F 41.2, na ktorú je liečená podľa bodu 7 záveru u W.. N. a z psychiatrického hľadiska tento stav je liečiteľný a vyliečiteľný, je možné úplné vyliečenie pacientky. V odpovedi 8 uviedol, že žalobkyňa sa liečila u ambulantného psychiatra W.. Z. od 6.2.2012 do 12.3.2013 s diagnózou posttraumatická stresová porucha, s ktorou ale nesúhlasí, čo je odôvodnené na strane 10 a 11 posudku (pacientke poddávková liečba, ak by sa jednalo o vážnejšiu poruchu, tak za 13 mesiacov by došlo k zmene liečby, resp. k jej úprave, záznamy sú vždy takmer v rovnakom znení okopírované. Namietal dôveryhodnosť záznamov.

14.2.Znalec vo svojej ústnej výpovedi na pojednávaní 25.4.2018 uviedol, že porucha, pre ktorú je žalobkyňa liečená, úzkostno-depresívny stav nie je duševnou poruchou, vážnou z psychiatrického hľadiska. Vážne duševné poruchy sú psychotické, ktorých psychotické príznaky sú psychotické poruchy vnímania, myslenia, kvalitatívne poruchy vedomia a schizofrénne príznaky. Ďalšie vážne príznaky duševnej choroby sú poruchy poznávacích funkcií, stredne ťažké a ťažké demencie, žalobkyňa nikdy nemala žiadny z týchto vážnych príznakov, nie je opisovaná v žiadnej zdravotnej dokumentácii alebo náleze. Vážna duševná porucha vyžaduje, aby za účelom odškodnenia bola prítomná. Znalec ozrejmil nesúhlasné stanovisko so závermi W.. Z. a záverom uviedol, že posttraumatická stresová porucha je dôležitý stav pacienta, musí sa preukázať zmena osobnosti, teda povahových vlastností tohto človeka. Zdôraznil, že po štyroch rokoch sa preukáže zmena osobnosti, zmena povahových vlastností a toto sa vyliečiť nedá.

14.3.Závery znalca vo vypracovanom posudku sú jasné a presvedčivé, vychádzajú ako zo zdravotnej dokumentácie tak aj zo samotného vyšetrenia žalobkyne a je zrejmé, že ak by žalobkyňa touto poruchou trpela znalec by ju diagnostikoval. Znalec presvedčivo uviedol aj dôvody, prečo nesúhlasí so závermi W.. Z. resp. W.. H..

15.K námietke žalobkyne, že súd nekonal navrhnutý dôkaz kontrolným znaleckým posudkom odvolací súd uvádza, že sa stotožňuje so záverom súdu, že takéto ďalšie dokazovanie za daného zisteného skutkového stavu, by bolo nehospodárne. Súd pri svojom rozhodnutí vychádzal zo záverov, ku ktorým dospeli dvaja odborní lekári.

15.1.Okrem uvedeného odvolací súd poukazuje na výpoveď žalovanej na pojednávaní 23.1.2013 (č. I. 41), keď navrhla matke žalobkyne, aby sa žalobkyňa dostavila na vyšetrenie W.. W., psychiatrickou, za účelom vypracovania posudku, s ktorým nesúhlasila.

15.2.Rovnako výsluch W.. H., v štádiu, keď bol vypracovaný znalecký posudok by bol nadbytočný a neúčelný a to vzhľadom aj na tú skutočnosť, že žalobkyňa nebola jej pacientkou.

16.K trovám prvoinštančného konania, ktoré boli v plnom rozsahu priznané žalovanej odvolací súd uvádza, že aplikácia § 257 CSP prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú aj dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobné a iné pomery všetkých účastníkov konania, a tiež na okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. Nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich hľadísk je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči účastníkovi a aby neodporovalo dobrým mravom.

16.1.Samotný postoj žalobkyne pred podaním žaloby, že odmietla podrobiť sa lekárskej vyšetreniu u W.. W. nasvedčuje tomu, že mohla žalobe účinne zabrániť, preto odvolací súd nevzhladá dôvod pre použitie § 257 CSP.

17.Podľa § 396 ods.1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

18.Podľa § 255 ods.1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

19.Podľa § 262 ods.1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

19.1.Podľa § 262 ods.2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

20.Žalobkyňa nebola v odvolacom konaní úspešná, preto nárok na náhradu trov odvolacieho konania vznikol žalovanej. Napriek tomu, že právo na náhradu trov konania vzniklo plne procesne úspešnej žalovanej, v súvislosti s bránením práva v konaní jej podľa obsahu spisu trovy nevznikli, a preto jej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

21.Pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté: 3 hlasy za (§ 393 ods.2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).